

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ
EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓ HIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lel, rendes tagdíja évi 200 lel, klszgdák, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lel. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lel pótdíj ellenében kapják.

A lapfelfügglő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:

TÖRÖK BÁLINT

AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lel Negyed évre 100 lel
Fél évre 200 lel Egyes szám 8 lel

A tagdíjak befizetése január hó 1.-én esedékessé vált. Kérjük ezért az egyesület rendes tagjait, hogy az Erdélyi Gazda előfizetési díjával együtt 350 L.-t kitevő évi tagdíjukat az E. G. E. titkári hivatalához, (Kolozsvár, Attila-ucca 10 sz.) beküldeni sziveskedjenek. Az egyesület alapító tagjai az Erdélyi Gazda előfizetési díja címen csupán 150 L.-t fizetnek. A gazdatisztek, papok, tanítók részére a tagdíj és előfizetési díj együtt 300 L.

Az eke karbantartása.

Az alábbiakban felsoroljuk mindazt, amit az eke használata előtt, alatt és után figyelembe kell venni.

Munka előtt minden csavart huzzunk meg kellőképpen, hogy az ekének egy része se lötyögjön. A csavarok meghúzására az ekével szállított csavarkulcsot kell használni. Ha ez nincs meg, vegyük meg újból. Csavarkulcs mindig kell, más géphez is. Semmiestre sem szabad téglával vagy kődarabokkal ütögetni a csavaranyákat, ilyen módon nem lehet meghúzni őket, de szinte bizonyosan tönkretesszük a kiálló csavarmeneteket. A csavarkulcsot az ekére kell erősíteni és a szántóföldre kivinni. Szükség lehet rá.

A szántóvas legyen éles és tükörsíma. A felerősítő csavarok súlyosított fejei vágjanak a szántóvas felszínével. A kormánylemez, amelyhez a szántóvasnak rés és törés nélkül kell csatlakoznia, mindig tükörfényes legyen. Az érdes, vagy rozsdás szántóvasra és kormánylemezre a föld könnyen ráragad, ami időpazarló tisztogatást kíván és azonkívül jelentősen megnehezíti az eke járását. A ló, vagy traktor nehezebben huzza az ilyen ekét, a szántás nem lesz kifogástalan és végeredményben a munka nem halad.

Az eke jó, könnyű és gyors munkáját az éles szántóvas és a sima kormánylemez biztosítja. E részek jó anyaga lehetőleg (tükörpáncél-acél) és helyes alakja képviseli az eke értékét. Minthogy ezeket a gazda készen kapja, arra kell törekednie, hogy az eke e jó tulajdonságait meg is tartsa. Ezért kell legelső sorban arra ügyelni, hogy a szántóvas éles legyen, a szántóvas és kormánylemez pedig tükörsíma.

A szántóvas nem teljes egészében, hanem főképp hegyénél és az él hosszában, mintegy 2 cm. szélességben van edzve. Ha ezen edzett rész lekopott, újra kell a vasat élesíteni, ami

úgy történik, hogy az élt kitzesítjük és abból az anyagból, ami az új szántóvas alján mint vastagodás látható, kihuzzuk.

A szántóvas felső részét nem szabad kitzesíteni, mert elhúzódhatik. Ha a szántóvas-élek kihuzására szolgáló pótyanyag többszöri kiélesítés után teljesen lekopott és az eredeti barázdamelység a gerendely és ekéfej közé illesztett ékek segítségével sem érhető el, akkor a gyárból új vasat kell rendelni.

Az edzés úgy történik, hogy az élt vöröszóra melegítve, a szántóélt fogóval megfogjuk és a vas hátsó részét lefelé tartva vízbe mártjuk.

Szántóvas-pótlást csak a gyártól rendelünk és ilyen alkalmakkor ne feledjük el az eke típus és szám megadását, hogy késedelem, vagy félreértés ne történjék.

A csoroszlyát helyesen kell beállítani. A tárcsás csoroszlya, amelyet inkább traktoreknél használnak, alászántásra, vagy rét, gyp felszántására való.

A tárcsás csoroszlyának, az agy miatt, csak a csoroszlya-átmérő kétötöd részéig szabad a földre hatolnia. Köves talajban a tárcsás csoroszlya nem használható, mert az ekét megemeli és könnyen kicsorbul.

Gyökeres, köves földben a kés csoroszlyát használják. A kés ferde állása következtében a gyökerek az él mentén felcsuszának és közben elmeszódnek. Trágyázott, vagy gazos földön azonban könnyen eltemetődik. A csoroszlya hegye körülbelül 3 cm.-nyire legyen az eketalp alsó sarka felett és ugyanennyire álljon a szántóvas csucsa előtt. Figyeljük meg, hogy a csoroszlya baloldali lapja ne surlódjék a barázda oldalához, hanem kis szög alatt hajoljon hozzá. Ezen elhajlás által a csoroszlya nem befolyásolja az eke oldalvezetését. A csoroszlya legyen mindig éles. Könnyű talajban le lehet szerelni.

Az eke a barázdafenékre az eketalp segítségével támaszkodik és ez szolgál az eke vezetésére is. Ha kopott, kicserélendő.

Ha a felsoroltakat figyelembe véve, az ekét kellőképpen előkészítettük, kenjük meg a kerékagyakat és induljunk neki a munkának.

Munka után száraz helyre, tető alá állítsuk be az ekét, de előbb tisztítsuk meg teljesen. Szükség esetén fessük át újra. Az átfestés előtt a rozsdafoltokat vagy tégladarabokkal, vagy petróleummal és drótkéfével jól le kell surolni. A befestéshez bármily színű olajfesték jó.

Nagyon fontos a szántóvas és kormánylemez simaságának megőrzése. Evégből kenjük be azokat meszelő, vagy kefe segítségével savmentes zsiradékkal, vagy olvasztott faggyuba

kevert krélaporral, amely nagyon jó védelmet nyújt és használatba-vétel után egy-kettőre lekopik. Ha nincs kéznél sem zsiradék, sem faggyu, jó a bemeszelés is.

Különös figyelmet kell még fordítani a kerékagyakra. Ha ezek kikoptak, ki kell cserélni, vagy ha lehet, újból ki kell önteni azokat, mert a kolyogó agyak az eke járását bizonytalanná teszik.

A mésznitrogén és a hazai viszonyok.

Külföldön a mésznitrogént lassu és egyenletes hatására való tekintettel főképpen a vetés előtt kiszórva alaptrágyaként alkalmazzák s csak az őszi kalászosokhoz, ha a talaj a megosztott adagolást kívánja, adják egy részét tavaszszal fejtágyaként. Ennek ellenére kísérletek a mésznitrogénre, mint fejtágyára, a chilisalétrommal szemben igen kedvező eredményt mutattak fel, aminek a magyarázata az, hogy a hazai éghajlati viszonyok és mezőgazdaságunk ezidőszertint helyzetét követve nálunk a mésznitrogén általában még jobban érvényesül, mint a nyugati államokban. A mésznitrogén ugyanis fokozatosan hat, tehát nem hajítja meg erősen a növényt (a lombozatnak az első időben való gyors, szinte erőszakos fejlesztése által), hanem a gyökerek és a lombozat arányos fejlődését teszi lehetővé és így egy kisebb szárazság esetén sem kell tartani a növényzet visszaesésétől mert a nagyobb gyökérzet az erősebb lombozatot is el tudja egy ideig látni a szükséges nedvességgel. A másik fő oka a mésznitrogén jó érvényesülésének a talajjavító és erős baktériumfejlesztő hatása, miáltal a talajt tevékenyebbé teszi s ez a hazai viszonyok között annál nagyobb fontossággal bír, mert, sajnos, a talajművelés, a talajreakció, sőt még a céltudatos, okszerű trágyázás fontos kérdéseinek megfelelő figyelembe vétele csak hosszabb kísérletezés és gyakorlati tapasztalatok alapján lehetséges. A mésznitrogén tehát hosszabb időn át alkalmazva, kultúráltabbá teszi a talajt, annak fizikai és vegyi összetételét is jótékonyan befolyásolja és a talajt fokozatosan nagyobb termések elérésére képesebbé teszi. Eddig azt tartottuk, hogy a talaj főleg a foszforsavat igényli, most rájövünk, hogy a nitrogéntrágyázást is megkívánja, ezek közül is a viszonyainknak különösen megfelelő mésznitrogént igen jól tudja értékesíteni, miért is a már elért kiünő eredmények következtében rendszeres használata nálunk is indokolt volna.

Gazdák

**Általános biztosító
Részvénytársaság.**

Székhelye: Arad. Allgazgatóságok: Kolozsvár, Temesvár. Vezérképviselőségek: Arad, Brassó, Nagyvárad, Marosvásárhely, Déva, Dicsőszentmárton Gyulafehérvár, Nagyenyed, Szatmár és Nagyszében. Elfogad tűz, jég, élet, állat, betöréses lopás, baleset, szavatossági, szállitmány és üveg biztosításokat. — Egyesületi tagok külön kedvezményben részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót nyújtanak a vezérképviselőségek és egyesületünk titkári hivatala.

Ipari kartelek és a mezőgazdaság.

(A kartelek célja és faja.) Kartel alatt egy-egy termelési szakma egymástól független vállalkozóinak önkéntes szövetezését értjük, amelynek célja a termelés és a fogyasztási piac szabályozása által a lehető legnagyobb vállalkozói hasznot elérni. Főcélja az áremelés, ami folyamánya az emberi természetben fekvő ama vágy, hogy minél kevesebb munkával a lehető legnagyobb nyereség éressék el.

Vannak termelési ágak, amelyek alkalmasak és vannak olyanok, amelyek alkalmatlanok kartelképzésre. Alkalmas olyan iparág, amelynél megvan az áru tömegessége és egyneműsége. Alkalmatlan elsősorban a mezőgazdaság. Ennek oka a termelési módok különlegessége, a termelési költségek eltérése, főleg pedig a vállalkozók nagy száma. Millió meg millió gazdát nehéz egy kalap alá hozni.

A trösztök, az Északamerikai Egyesült Államok gyermekei, abban különböznek a kartelektől, hogy míg az utóbbiak minden egyes tagja szabja meg előállítás költségeit, addig a tröszt oly társaság, amely sok ipari üzemet egyesít magában olyan célból, hogy az önköltséget lehetőleg csökkenesse. Erre vezethető vissza, hogy pl. az amerikai petroleum-tröszt képes volt a petroleumárakat folytonosan leszállítani és nyereségét, tökéletesebb módszer folytán, mégis növelni.

(Nemzetközi kartelek.) Ezeknek a karteleknek célja az egyes országok termelési és fogyasztási statisztikai alapjain az egész világ termelését a lehetőség határáig kontingentálni és a fogyasztási piacokat rajonirozni.

Kívánatos volna, hogy nemzetközi kartelek, illetve trösztök alakulásait az illetékes tényezők a legnagyobb figyelemmel kísérik, mert ezek súlyosan érintik az egyes országok vám-, illetve kereskedelmi politikáját.

(A kartelek gazdasági hatásai.) Az ipari kartelek, közgazdasági szempontból tekintve, minden tekintetben árosaknak nem mondhatók. A termelést a szükséghez mérten irányítják, üzemeiket, munkásaikat folytonosan foglalkoztatják, a fogyasztók szükségletét lehetőleg állandó ár mellett fedezik, a gazdasági válságokra pedig enyhítőleg hatnak. Az ipari kartelek javítják a termelést és rendszerint jobban fizetik munkásaikat.

Ártalmasak a kartelek, ha monopóliumukkal visszaélnék, így például ha a munkások bérét leszállítják, a nyersanyagok beszerzési árát nyomják s végül, ha egyik másik kartelen kívül maradót (outsideri) tisztességtelen versennyel tönkreteszik.

Baj az is, hogy a szervezett karteleknek monopolisztikus voltukkal szemben védielenül áll a fogyasztóknak és rendszerint a nyersanyagok termelőinek nagy serege, amely csak az államtól vár védelmet.

Fokozza a bajt, hogy a szervezett kartelek képesek mesmerségesen áruhiányt előidézni, csak hogy áremeléssel élhessenek. S végül megemlítendő, hogy a kartelek mellett az iparszabadság csak névleg áll fenn, továbbá, hogy a kartelek fenyegetik nemcsak a polgárok jólétét, hanem egyéni szabadságukat is.

(A mezőgazdasági termények, másrészt a kartelek produktumainak árképzése.) A kereskedő számításba veszi portékájának beszerzési árát, az ezt terhelő szállítási és egyéb költségeket, hozzáadja a tisztességes polgári hasznot és az illy módon megállapított — szabott — áron portékáját minden vevőjének egyaránt adja el.

Ami a mezőgazdaságot illeti, ez a legtöbb esetben képtelen terményeinek eladási árát az előállítás költségei alapján megállapítani. Így pl. a gazda hiába panaszkodik, hogy legfőbb terményének, a búzának napi ára nem fedezi az előállítás költségeit. A gazdának, épp úgy, mint a többi nem szervezett termelési ágának, olyan áron kell vesztegetnie terményeit, amilyen áron veszik.

E termelési ágak terményeinek árképzésére nézve két alapvető törvény áll fenn és pedig: 1. Ha a honi termelés nem fedezi a belföldi szükségletet s így az ország behozatalra, szorul, a hazai termék a belföldön olyan áron kel el, amely egyenlő a behozatalra kerülő termék világgiacl árával, hozzáadva a behozatali vámot és a fogyasztási helyig esedékes szállítási költséget. Ez esetben azt mondják, hogy a belföldi termékeket a vámterületen belül mindenütt *importparitáson* jegyzik.

Abban az esetben pedig, ha a hazai termelés olyan nagy, hogy a vámterület termése nagyobb a belföldi szükségletnél s így a termelés fölöslege kivitelle szorul, az *egész belföldi produkció* csak *exportparitáson* értékesíthető, azaz olyan áron, amely a vám a külföldi piacig esedékes fuvaroköltség és az e piacokon esetleg fizetendő vám egy részének a világgiacl árból való levonása után jön létre.

Az ipari kartelek árpolitikája ezeket a visszasságokat eliminálja. A kivitelt természetesen csak exportparitáson értékesítheti, ellenben a belföldi szükségletet *importparitáson*, azaz olyan áron, mintha a belföldön termelt produktum a külföldről behozatalra került volna.

Bővebb bizonyítást nem igényel, hogy ezt az árképzést a gazda huzamosabb ideig nem bírja el. Egész természetét kénytelen, a drága szállítási költségek folytán, mélyen a világgiacl áron alul elkótyavetyélni, ellenben kénytelen a szükséges iparcikket *importparitáson* beszerezni, azaz világgiacl áron, hozzáadva a drága fuvarát és exorbitans magas vámot.

(*Dumping*.) A karteleket és trösztöket a leghevesebben támadják, hogy a belföldi fogyasztók rovására a külföldi fogyasztók lényegesen olcsóbb árura szert tehetnek (*dumping*). Megtörtént az is, hogy az alacsony áron külföldre kivitelt árukat érdemes volt, a magas vám ellenére, visszaállítani a belföldre.

A kartelek a belföldön előállított terményeket a hazai piacon *importparitáson* értékesítik, azaz a belföldi fogyasztótól szednek magas vámot, amelyet le nem róttak és olyan szállítási költségeket is felszámítanak, amelyeket le nem fizettek.

(*Állami kartelek*.) Fejtegetéseink során már rámutattunk arra, hogy a mezőgazdaság vállalkozóinak óriási száma folytán mindaddig polgári kartelbe nem volt szervezhető, eddig csak kísérletekkel és javaslatokkal találkozunk.

Sok esetben azonban az állami hatalom kényszerkartelbe tömörítette a mezőgazdákat, illetve mezőgazdasági iparokat.

Igy például *Braziliában* a kávé kivitelét az állam monopolizálta. Előlegeket ad a termelőknek, ne hogy kénytelenek legyenek potom áron tudni terményeiken, másrészt ügyel arra, hogy a külföldön felhalmozott nagy készletek le ne nyomják a kávé világgiacl árát.

Oroszországban a háboru előtt a kormány előlegeket adott a közraktárakban és állomásokon tárolt gabonára. A kivitelt irányította, szükség esetén olyan módon, hogy az exportnak nem bocsátott rendelkezésre vasuti kocsikat.

(*Kartelek és vasutak*.) Ami az ipari karteleket illeti, ezek nagyon is közelről érdeklik a vasutakat és pedig azért, mert nagy mértékben csökkentik a közlekedési vállalatok jövedelmét. Míg tudniillik az Ipari vállalatok egymás ellen éles versenyt folytattak, szállítványaik nagy távolságokat futottak be. A vállalkozók nem elégedtek meg a közelben fekvő piaccal, hanem a messzefekvő vidékeket is meg akarták hódítani. E versenyt a vasutak a legmesszebbmenő módon kedvezményezték, tarifáikkal földrajzi távolságokat és a geográfiai fekvés előnyeit eliminálták.

A kartelek lényeges változást idéztek elő. A kontingentáló kartelek csökkennek a termelést, a rayonirozók pedig a fogyasztókat a hozzájuk legközelebb fekvő karteltag ügykörébe osztják be. A belföldi fogyasztás kielégésére szolgáló áruk forgalma lényegesen nem csökkent ugyan,

de igenis csökkentek a vasutak haszontonnakilométerjei, azaz bevételei

A vasutak kénytelenek voltak beszüntetni a honi Iparnak éviüzedeken át engedélyezett szállítási kedvezményeket, a helyi díjszabásokat pedig, főleg kis és közép távolságokon alaposan emelték.

Megiegyezendő, hogy ilyen tarifaemelések nem egy esetben az ipari kartelek jövedelmét még fokozták. Ugyanis a kartelek, amint már említettük, a belfogyasztást importparitási alapon szolgálják ki, azaz a vevőnek felszámítják az országhatárról a fogyasztási piacig esedékes fuvardíjat.

Ellenben sújja a vasúti tarifák emelése a karteleket, amennyiben megdrágítja az üzemvitelükhöz szükséges nyersanyagok beszerzését és csapást mér a kartelekre a kiviteli tarifák megdrágításával.

Erre vezethető vissza, hogy egyik ipari kartel minduntalan sürgeti kiviteli tarifáinak még messzebbmenő leszállítását, ellenben rekompenciációként felajánlja a helyi tarifák felemelését, aminek terhét azonban, amint kimutattuk, a fogyasztók viselik és így a felajánlott tarifaemelés a kartel jövedelmét még fokozná.

(*Kartelek és bankok*.) A ma uralkodó kapitalisztikus termelési rendszernek folyamánya, hogy a bankoknak s egyéb pénzintézeteknek nagy szerep jut a mezőgazdaság, az ipar és kereskedés üzletvitelében. Csak hogy egészségtelen állapot, hogy a bankjaink tudimenzionálva vannak.

Még türethetlenebbé teszi a helyzetet, hogy a bankok tevékenységük gazdasági értékét túlértékelik; közgazdaságunk jövedelméből pénzintézeteink vezetőségei olyan jelentékeny részt igényelnek, amely nincsen megfelelő arányban a bankok tevékenységének közgazdasági értékével.

Bankjaink nem elégszenek meg tulajdonképeni feladatuk teljesítésével, az ország hitel-szükségleteinek közvetítésével, hanem nem egy esetben, a megfelelő gyakorlati és elméleti képzettség hiányának esetén is tevékeny részt vesznek, sőt irányító szerepet vindikálnak maguknak ipari, kereskedői, sőt mezőgazdasági üzemek vitelében.

Áll tehát, bizonyos tekintetben, az a kijelentés, hogy *a bankok nélkül nem tudunk megélni, de a bankok nem hagynak bennünket élni.*

(Köztelek)

Havas Mór.

EGYLETI ÉLET.

A Növénytermelési Szakosztály ülése.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya f. hó 4 én dr. Páter Béla elnöke alatt ülést tartott, amelyen a Szakosztály Török Balint előterjesztésében megállapította a kukorica fajta kísérletek kérdő ívének szövegét, valamint megtárgyalta a termelési kísérletek módozatait. — A kísérletek célja az erdélyi viszonyoknak legjobban megfelelő kukorica fajták felkutatása és kiválasztása lévén, Szász István e. alelnök és dr. Szász Ferenc hozzászólása után br. Jósika Gábor e. elnök javaslatára

a Szakosztály elhatározta, hogy felkéri az egyesület tagjait, hogy mindazon tengeri-féleségekből, amelyeket több éven át sikerrel termeltek küldjenek be csövesen mintát a termelésre vonatkozó adatok közlésével.

Oyalul Sándor szükségét látja, hogy a szakosztály az összes nemesített magvak termelésének felkarolását vegye programba és azok megismerése céljából a növénynemesítéssel foglalkozó gazdaságokba rendezzen egy kirándulást az idei tavasz folyamán. A szakosztály örömmel fogadta az indítványt és az igazgató válaszmány elé terjeszteni határozta.

A dicsőszenmártoni Nitrogén Ipar Részvénytársaság által díjtalanul felajánlott 20 mm. mézsnitrogén kísérleti célokra való kiosztását tárgyalta meg ezután a Szakosztály, majd a darmstadti Merck cég növényvédelmi szereivel való kísérletek megkezdését beszélte meg.

A Szakosztályban megbeszélés tárgyát képezte egy nagyobb szabású vetőmagosztály felállításának ügye, amelyre vonatkozó információk beszerzésére az elnökség felkérte. — Ma alig van ugyanis Erdélynek egy olyan vetőmag értékesítő szerve, ahova a gazdaközönség bizalommal fordulhatna vetőmagvakért. — Az egyesület anyagi viszonyai nem engedik meg e szervnek önállóan való beállítását és így amíg megfelelő megoldási mód nem kínálkozik, a terv nem valósítható meg. A vetőmag osztály felállítása érdekében a szakosztály illetékes szakemberekkel tárgyalásokba kezd haladéktalanul.

Felhívás nemesített vetőmagvak közös beszerzésére.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya nemesített sörárpa, zab és tengeri vetőmagot óhajt beszerezni azon egyéleti tagok számára, akik ezen magvak termelésével foglalkozni óhajtanak. A Szakosztály a fenti nemesített vetőmagvakat Magyarországon, a hatvani vetőmag nemesítő részvénytársaságtól kívánja beszerezni. A sörárpa és zab vetőmag ára már fixiroztatott is. Amennyiben egy waggon rakományt kitevő mennyiségre történne előjegyzés, az esetben a sörárpa ára 100 kg.-ként 1650 L., a zab vetőmag ára 1350 L. volna ab kolozsvári raktár. A tengeri vetőmag árát még nem tudjuk közölni. Kérjük a vetőmagot rendelni óhajtó Tisztelt Gazdatársainkat, hogy a mennyiség, lakás, u. vasútlomás megjelölésével és az ár 50%-ának előzetesen való beküldésével a megrendelést mielőbb feladni sziveskedjenek az E. G. E. titkári hivatalánál.

A január 20-ika utáni megrendelések teljesítéséért felelősséget nem vállalunk. A megrendelt vetőmag február hó folyamán Kolozsváron átvehető lesz.

Kolozsvár, 1927. január hó 4.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya.

Felhívás a kukorica termeléssel foglalkozó gazdaközönséghez.

Románia a világ második kukorica termelő állama és ennek dacára fajtiszta vetőmagot elvéve is alig lehet beszerezni. Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya elhatározta, hogy felkutatja és kiválasztja az Erdélyben több éven át sikerrel termelt tengeri fajtákat és azokkal termelési kísérleteket végez.

Tisztelettel felkérjük ezért mindazon T. Gazdatársainkat, akik valamely kukorica fajtát több éven át sikerrel termeltek, hogy abból a fenti célra sziveskedjenek csöves állapotban a csutka és a szem arányának megállapítása céljából legalább 1 kat. holdra szükséges vetőmagot a Szakosztály rendelkezésére bocsájtani az eddigi köveit termelési mód megjelölésével.

A kísérleti anyag felajánlására, a termelési kísérletekre való vállalkozásra vonatkozó bejelentések, valamint a rendelkezésre bocsájtandó vetőmag az E. G. E. titkári hivatala (Kolozsvár, Attila u. 10) címre küldendők.

Kolozsvár, 1927. jan. 4.

Az E. G. E. Növénytermelési Szakosztálya.

Marosludas és vidéke cukorrépa-termelői f. hó 2.-án népes ülést tartottak Dániel Albert elnöke alatt. Dániel Albert beszámolt a cukorrépa-termelők marosvásárhelyi nagygyűlésén hozott határozatakról és a jelen volt termelők valamint a szomszédos községekben megjelent delegátusok egyhangúlag elfogadják az előterjesztett határozati javaslatot, mely szerint 1.) az 1926-ban termelt répáért 150 kg.-ként legalább 135 L-t, 2.) az 1927-ben termelendő répáért a mai buza árak mellett legalább 155 L-t igényelnek, 3.) A vetőmag ármegeterítés határának a kat. holdankénti 100 mm.-ás termés helyett, az 1926 évi katasztrófális eredményekre való tekintettel 80 mm.-ra való redukálását kívánják; 4.) a termelési ajánlatban a vis major eseteinek félremagyarázhatatlanul való körülírását; 5.) termelési előleg címen a kisgazdák részére is minimálisan 3000 L. kifizetését a munka előrehaladásával párhuzamosan; 6.) a mérleghez és százalékoláshoz hozzátérő, megbízható és megvesztegethetetlen emberek alkalmazását; 7.) az elvi alapon való százalékolások beszüntetését; 8.) a szövetségi tagságra vonatkozó nyilatkozatnak a termelési ajánlatba való felvételét. Kimondták végül egyhangúlag a termelők, hogy amennyiben kielégítő árat elérni nem sikerülne, felhagynak valamennyien a cukorrépa termeléssel. — Ugyanilyen értelmű határozatot hoztak a marosgezei termelők is jan. hó 2.-án. — A gyűléseken a Szövetség képviselőjében Török Balint titkár volt jelen.

Törvények, rendeletek.

Január 1-től új postai díjszabás

lép életbe, amely a következő: Levél helyben 4, más helységbe 5, levelezőlap 2, képeslap 3, katonai levelezőlap 1, válaszos levelezőlap 4 leu. Levél Magyarországra, Ausztriába, Olasz, Lengyel, Csehországba 7.50, a többi országokba 10, egyszerű és képes levelezőlap az említett országokba 4.50, a többibe 6 leu Külföldi küldemények kivételével a segély bélyeg 25 banis lesz. Az ajánlási díj darabonként 10 leu. A postautalványok darabonként 5 leu és 5000 leuig minden 100 leu után 1 leu az utalványozási díj, míg 5000 és 10,000 leu között minden 1000 leu után 5 leu. A távirati tarifák is megdrágulnak: egy szó ezentúl 2 leuba kerül. Vasárnap és ünnepnap pótdíj távirat és ajánlott levélnél 5 leu. Itt említhetjük meg, hogy a kérvényekre és iratokra január 1-től 1 leus segélybélyeget kell tenni.

Az utlevélláttamozás új rendje.

Eddig az utleveleket elutazás előtt nem kellett láttamoztatni a rendőrhatalóságoknál, újév óta azonban az utleveleket *vízumozás után kell mutatni az illetékes rendőri hatóságoknak.* Az egész csupán formáság és így az új rendnek mindössze annyi jelentősége van, hogy több dolgot ad az utlevélkiállító hatóságoknak és ok nélkül molesztálja az utazó közönséget.

Az adók behajtása.

A pénzügyminiszter szigorú rendeletet adott ki a hátralékos adók behajtására vonatkozólag, mely többek között szószerint a következőket tartalmazza: „Ez alkalommal ismételten hivatkozunk előbbi körrendeleteinkre és kérjük Önt, hogy a lezárt költségvetési évekből fennmaradó követeléseket teljesen likvidálja. Intézzon szigorú rendeletet a perceptorokhoz, hogy mindazokkal szemben, akik fizetési hátralékban vannak, alkalmazzák a végrehajtási törvény intézkedéseit.” Szorítják tehát a prési megnt mikor emelik is az adókat. A konszolidáció felé úgy haladunk, hogy a termelési eszközöket, lovakat, marhákat, traktorokat megadóztatják, a terményeket maximalizálják, közszükségleti cikkek fogyasztási adóját, bélyeg illetéket, vasúti fuvardíjat emelik.

Egyszerrel kb. belepustulunk a nagy konszolidációba.

A vasúti fuvardíjak.

Köztudomású, hogy a C. F. R. a vasúti fuvardíjak leszállítását vette tervbe, mivel a szept. 15-i fuvardíj emelés óta csaknem üresen járnak a vonatok. — A jan. 1-re tervezett fuvardíj leszállítására vonatkozó rendelkezést dec. 31-én d. u. visszavonta a C. F. R. Hogy végleges e ez a visszavonás, avagy csak az ünnepelésre haza utazó publikumon akarta még a magasabb fuvardíjat behajtani, nem tudjuk. Csak azt látjuk, hogy még mindig nagyon meg kell gondolnunk, hogy utazzunk-e vonaton vagy ne?

Aranyér
„Anusol” Soedeecke

Aranyér ellen több mint 25 éve a legjobban elismert szer.

Egyszerű alkalmazás, biztos siker. Minden fájdalmat azonnal megszüntet és meggyógyítja a gyuladt, sebes és vérző helyeket. Tartalmas alkatrészekből mentes. Reggel és este egy kupocska lesz a végbélbe bevezetve

3932

Minden patikában és drogériában kapható.

Raktár: F. H. MEES
BUCURESTI, Cal. Grivitei 61
Gyár címe: Soedeecke & Co. chem. fabr. Leipzig.

Kisebb szakközlemények.

Hogyan óvhatjuk állatainkat a méte-lyes fertőzés ellen.

1. A legbiztosabb mód az volna, ha állatainkat egyáltalán nem bocsátanók nedves, mély fekvésű legelőkre. Ez azonban, nemkülönben az ilyen legelők kiszáritása alagcsövezéssel vagy csatornázással, rendszerint keresztülvihetetlen.

2. További eljárás a mocsári csigák elpusztítása rézgáliccal. Ebből a célból a legelő állóvízeinek mennyiségét becsléssel meghatározzuk és minden 1000 liter vízmennyiségre mindössze 2 gr. rézgálicot oldunk fel benne, akkép, hogy előre elkészített 20%-os oldatból minden 1000 liter vízre számítva egy deciliternyit beleöntünk és vele egyenletesen összekeverjük. Néhány nap múlva az eljárást megismételjük. Az ilyen víz nem veszedelmes a legelő állatokra.

3. A legelők öntözése mézsvízzel (minden hold területre 400–500 liter mézsvíz 3 kiló frissen oltott mézből és 1000 liter vízből) szintén alkalmas a méte-lyes csigák és lárvák, szintúgy a mocsári csigák pusztítására, csak hogy az öntözést a legelőtési időnyben többször meg kell ismételni.

4. Ha a legelő összes állóvizet behányjuk földdel, vagy gondoskodunk arról, hogy a juhász vagy csordász ne engedje az állatokat állóvizet közelébe, hanem valyuba öntött kút- vízből, vagy gyorsfolyású folyóvízből itasson, szintén sokat tehetünk állataink megvédése érdekében.

5. Méte-lyes állatok trágyáját száraz szántó- földekre hordjuk ki, ahol nedvesség és mocsári csigák hiányában a méte-lyesek nem fejlődhetnek.

6. Métélyes állatok máját semmisítsük meg, vagy csak megfőzve adjuk oda a kutyáknak, mert különben a kutyák a májjal megveit méteypetéket sértetlenül kiürítik és elszórják a legelőn.

Szeszpiac áral némi hanyatlást mutatnak. Per hl. fok kapható a szesz már 118 leiert nagyban. A kicsinybeni ár sem magasabb 129—130 leinél.

Borpiacra az irányzat szilárduló. Külföld érdeklődése tapasztalható. A piac még eléggé üzletellen. A gazdaközönség tartózkodik az eladástól, bizván megfelelőbb árak kialakulásában.

Vegyes közlemények.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai állomása 1926. év december hóra vonatkozóan az időjárást illetően a következő megfigyeléseket tette: A maximális légnyomás 731.1 volt dec. 26-án, a minimum pedig 702.7 a hó 4-én. A legnagyobb meleget +14.0° C-t 1-én észlelték, a legkisebb meleg pedig 26-án -19.5° volt. A december havi középhőmérsékletet -1.99 C-ban állapították meg. A legnagyobb csapadék 4-én 8.9 mm. volt. A csapadék egész havi mennyisége 22.2 mm., a csapadékos napok száma 9 volt.

Január végéig beváltják a régi ötszázlejeseket. A Banca Nationala központja hétfőn hivatalos kommunikét tett közzé, amelyben közli a közönséggel, hogy a régi típusú 500 lejes bankjegyeket a jegybank főintéze és fiókjai január 31-ig beváltják.

A marosvásárhelyi Barázda hitelezői a békés kiegyezés mellett foglaltak állást. Beszámoltunk arról, hogy a Barázda marosvásárhelyi részvénytársaság nagy pénzügyi nehézségekkel küzd. A Barázda hitelezői egyhangulag annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy megegyezést kell létesíteni a társaság és hitelezői között, mivel csőd esetén a hitelezőket rendkívül nagy veszteségek érnék. Kérték a társaság vezetőjét, hogy konkrét javaslatokat terjesszenek elő és ezek alapján a megegyezés közelebről létrejön.

A magyar állam bortöltőállomásokat állít fel külföldi városokban. A magyar bor külföldi elhelyezése érdekében a földművelésügyi minisztérium nemrégiben elhatározta azt, hogy a külföld nagyobb városaiiban bortöltőállomásokat állít fel, amelyek révén bevezeti a magyar bortermelők termékeit a külföldi piacokra. Egy ilyen bortöltő-állomás már működik Bécsben. A második ilyen magyar intézmény a napokban nyílt meg Dánia fővárosában, Kopenhágában.

Magyar gazdák naptára. A gazdasági ismeretek és a mezőgazdasági tudomány újabb jelentősebb vívmányait összefoglaló értékes munka a magyar gazdák számára kis és nagy gazdának egyaránt az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára, amelyet *Török Bálint*, az E. G. E. titkára állított össze. A tartalomban gazdag és lexikon számba menő naptár mindössze 25 L. és az összes jobb könyvkereskedésekben kapható, avagy megrendelhető az Erdélyi Gazda kiadóhivatalánál Kolozsváron is.

PIA C.

Gabonaárak mázsánként.

	Erdélyben	Bánátnban	Regátban
Buza — — —	800—820	790—800	—
Rozs — — —	530—540	500—510	—
Sörárpa — —	600	600	620
Takarmányrépa	420—450	440—450	—
Zab — — —	410—420	440—450	—
Tengeri régi —	480—500	500—520	420—440
uj — — —	390—400	410—420	300—310
Bükköny(3%/ozab)	600—650	600—650	—

Élőállatarak Erdélyben:

Exportkőr per kg.	— — — —	23—24 L.
Beállítani való marha per kg.	— — — —	18—20 L.
Vágó ökör per kg.	— — — —	16—17 L.
Vágó tehén per kg.	— — — —	14—15 L.
Igás marha per kg. (kereslet nélkül)	— — — —	18—19 L.
Zsirsertés per kg.	— — — —	35—36 L.
Hussertés — — — —	— — — —	32—33 L.

Az E. G. E. kiadásában megjelent könyvek és egyéb nyomtatványok árjegyzéke.

	Lel
1. Réti János. A trágyáról, a trágyázásról	5 6 12 19
2. Gáspár J.: A kaszálók és legelők ápolása	20 21 27 31
3. Virág Elek: Sertésenyésztés és hizlalása	20 21 27 31
4. Tormay Béla. A borjúk fölneveléséről	5 6 12 16
6. Hauer Géza. A fejőstehénről	5 6 12 16
7. Hensch Árpád. A szántás-vetésről	5 6 12 16
12. Rittler G. A házikert	30 31 37 41
17. Ásványi Lajos. A vörös löhere természetéről	8 9 15 19
19. Herényi: A nyerstakarmányok eltevése	5 6 12 16
20. K. Vörös S. A gazdaságok berendezéséről	5 6 12 16
21. Marx Ferenc. A kosárfűz termelése	5 6 12 16
22. Kovácsy B. Házi állataink takarmányozása	5 6 12 16
30. Nemes István: Az öntözés	5 6 12 16
36. Jakab L. Állataink egészségének gondozása	10 11 17 21
38. Cserháti S. A gyomok kártékonyasága	5 6 12 16
43. Ikafalvi. Szőlőművelésről	5 6 12 16
46. L'Hullier I. A káposzta-félék természetéről	5 6 12 16
47. Dr. Balntner F. A mezőgazd. szeszgyárak	5 6 12 16
48. Dr. Nagy E. A cukorrépa termelése	40 41 47 51
52. Dr. Barna. A kenyéradó növények elenséggel	10 11 17 21
56. Dr. Csérier Lajos: Kalauz a falusi gazdasági társadalomtudományban	10 11 17 21
57. Szász Ferenc. Tejgazdaság. Sajtkészítés	15 16 22 26
58. Jászberényi András. Tejgazdaság, vajkészítés	15 16 22 26
59. Csérier Gyula. Az utak és terek fásítása	5 6 12 16
60. Dr. Szentkirályi Á. Erdély juhait és juh-tenyésztése	40 41 47 51
61. Dr. Péter B. A gyógynövénytermesztés	10 11 17 21
Dr. Nagy E. A gazdakörök szervezéséről	10 11 17 21
Hágtatási jegyzék darabja	5 6 12 16
Hágtatási és borjázási jegyzék darabja	5 6 12 16
Törzskönyvelési lap tehének és bikák részére	5 6 12 16
Próbafejlés napló darabja	5 6 12 16
Napszámjegyzék 100 oldalas	20 21 27 31
Napszámjegyzék 50 oldalas	15 16 22 26
Napszámjegyzék 16 oldalas	5 6 12 16
Szegődménylevél darabja	3 4 10 14
Gazdakör alapszabályminta drbja	5 6 12 16
Mezőgazd. kamarákról szóló törvény	10 11 17 21
Az állattenyésztésről szóló törvény	10 11 17 21
Dr. Szentkirályi Ákos „Erdély szarvasmarha-tenyésztésének dolga”	15 16 22 26
Utasítás a községi legelők kezelésére és kihasználására nézve	10 11 17 21

3734

Első Magyar Gazdasági Gépgyár

R.-T. Budapest

romániai központi irodája január végén CLUJON, Strada Regina Maria 45 szám

alatt megnyílik, ahol az összes gyártmányokból nagy raktárt tartunk.

Mielőtt új

malomberendezést

rendel, malmát rekonstruálja, vagy

cséplőgépet

traktort, motort, hengerszékét vásárol, saját érdekében okveien kérjen ajánlatot.

A legjutányosabban a legjobbát kapja

Érdeklődések egvelőre

KATONA OTTÓ

Oradea, Str. Olahuta 27. címre küldendők.

3907

APRÓHIRDETÉSEK.

APRÓHIRDETÉSEK ÁRA: szavanként 4 lel. Vastag betűkkel szedett szavak kétszeres áron számíttatnak. Legkisebb apróhirdetés díja 40 lel.

„Samanta” Magneme-
sítő r.-t.-él Cenad, elad-
ásra kerül: mangalica teny-
nyészetéből 14 tenyész-
kan, 114 hasas koca és
100 átvészelt malac. Ér-
deklődők forduljanak „Sa-
manta” főintézőségéhez
Cenadul-Mare, jud. Toron-
tal. 3998

Eladó Tordától 5 km-
re 40 hold prima, sima
szántóföld tavaszi vetésre
előkészítve. 3999.

fiatal, nős, szerény-
igényű gazdatiszt jó bizo-
nyítvánnyal rendelkező
azonnali állást keres. Cím
a kiadóban. 4000.

Kiadó 150 hold bírtok
Kolozsmegyében. Cím a
titkári hivatalban.

Állást keres konyha és
gyümölcs kertészethez értő
váltó, irodai, szám-
vevői, felügyelői, titkári
teendőket is vállal szerény
fizetés mellett. Csongvay
Ferenc, Turda Str. Călă-
raşilor 28.

MEZŐGAZDÁKNAK!

APHIDON vértetű irtására,
SOLBAR a körtefélék rozsa-
folija, valamint egres-lisztharmat és
a gyümölcsfák mindenféle gomba-
betegségei ellen.

Téli kezelés a legbiztosabb!

ZELIO méreggolyocskák egéirtáshoz.

ZELIO méregpaszta patkányirtáshoz.

Valamint mindennemű nitrogén-
trágya és a kitűnő FLORANID
keri trágya.

Kapható minden szakmai üzletben, vagy
alanti címen:

ROMANIL Rt.

3949

Timişoara, I. Bánáti-ház, földszint.

Gyümölcs fákát,
gyümölcsfaanyagokat, dísz-
fákat, díszcserjéket, fenyő-
ket, rózsákat, eperpalán-
tákat, spárgayökereket,
szőlőtőlványokat, alanyvesz-
zőket, stb. szállítanak a
legjobb minőségben

Ambosi, Fischer és Társai

Falsholák és szőlőtőlványtelepek R.-T. Alud—Magyenyed-
Árjegyzék hivánatra ingyen. 3970

Ismét kapható

a Krieger-féle REPARATOR

hülés, csuz, köszvény elleni szer,
minden gyógyszerárban. Ara 65 L.
Ahol nem kapható, oda 3 üveget 210
lel utánvétellel küld a főraktár:

Farmacia FLOHR Cluj.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hiteibank Részvénytárs.
Cluj-Kolozsvár, Piata Unirei (volt Mátyás király-tér) 7. sz.

Alapitókéje: 25.000.000 Tartalékok: cca 24.200.000
Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehé-
váron és Marosvásárhelyen. — *Affiliált intézetei:*
Nagyenyed, Torda, Székelyudvarhely, Szászrégen,
Nagybánya. — Áruraktárai a vasuti állomás mellett. —
Betéteket elfogad, váltókat leszámit, átutalásokat tel-
jesít, mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez.
Safe deposit. — Engedélyezett devizahely.

3908